

DOI: <https://doi.org/10.36719/2663-4619/102/15-19>

Sevinc Əhmədova
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru
sevincasger@gmail.com

LİŇVOKULTUROLOGIYA KONSEPTİN SEMİOTİK NÖVLƏRİ

Xülasə

Məqalədə konseptin semiotik növləri haqqında müəyyən məlumatlar verilir. Bu növlərin xarakterik linqvistik xüsusiyyətləri araşdırılır. Belə çıxır ki, konseptin semiotik tipləri dünya dilinin dərk edilməsində mühüm rol oynayır.

Bu tiplər linqvokulturologiyada da reallaşır və real praqmatik vəziyyəti əks etdirir. Linqvokulturologiyada elə problemlər var ki, insan şüurunda yaranan məfhumun dil vahidləri və onun çoxalma yolları vasitəsilə insan şüurunda mücərrəd sözlərin yenidən həyatdan uzaqlaşmasına səbəb olur. Bu cür araşdırmanın çətinliyi insan, onun intellektinə əsaslanan mədəniyyət və eyni mədəniyyətin şüurda və dildə əks olunmasıdır.

Açar sözlər: konsept, semiotik, linqvistik, koqnitiv, abstrakt

Sevinj Ahmadova
Azerbaijan State Pedagogical University
PhD in Philology
sevincasger@gmail.com

Semiotic types of concept in linguoculturology

Abstract

The article gives some information on the semiotic types of the concept. Characteristic linguistic peculiarities of these types are investigated. It turns out that the semiotic types of the concept play an important role in understanding the language of the world. These types are also realized in linguoculturology and reflect the real pragmatic situation. There are some problems in linguoculturology in which abstract words in the human consciousness are retransformed into a way of life through the linguistic units of the concept created in human awareness and the ways of its reproduction. A hard of this kind of inquiry is a human being, culture, based on his intellect, and the reflection of the same culture in consciousness and language.

Keywords: concept, semiotic, linguistic, cognitive, abstract

Giriş

Linqvokulturologiya bir elm kimi dilçilikdə tətbiq edilir. Linqvokonseptual çərçivədə linqvokoqnitiv və linqvokulturoloji istiqamətlər geniş şəkildə tətbiq edilir və bunun nəticəsində antropoloji linqvistika formalaşır. Konsept tiplərinin universal və spesifik olmaqla iki qrup üzrə tədqiqi geniş yayılmışdır. Bu konseptin ümumi tipologiyasına aiddir, bu tipologiyamı isə koqnitiv semantika öyrənir. Konseptə aid xüsusiyyətlərdən biridə onun semiotik cəhətləridir. Bir sıra araşdırmalar göstərir ki, hansısa bir konseptin semiotik cəhətlərini tədqiq etmək dil fəlsəfəsi və dilçilik fəlsəfəsinin qarşılıqlı əlaqəsi ilə mümkündür. Semiotika yunanca semeiotice işarələr haqqında elm, təlim – ümumilikdə işarələrdən əhs edən elm səhəsi, işarə nəzəriyyəsi haqqında elmdir. Semiotika fərqli elm sahələrini öyrənir. Nümunə olaraq Morze əlifbası, yol hərəkəti qaydalarını nizamlayan işarələr, təbii və suni dillər və s. göstərmək olar (Karasik, 2012: 5).

Linqvokulturologiya ayrıca bir elm sahəsidir, bu elm dildən mədəniyyətə və mədəniyyətdən dilə doğru atılan addımdır. Konsept məfhumu insanın mental dünyasına, yəni mədəniyyətə və tarixə yaxındır və bu səbəbdən spesifik xarakter daşıyır. Konseptlər xalqın düşüncəsində yaşayan

kollektiv irsdir, onun mənəvi mədəniyyətidir. Məhz bu səbəbdən kollektiv şüur konstantların, yəni daimi, yaxud uzun müddət mövcud olan konseptlərin qoruyucusu kimi çıxış edir. Linqvokulturologiyada konsept anlayışı kifayət qədər geniş sahəni əhatə edir. Konseptin tərkib hissələrinə dil vahidlərinin bütün leksik və qrammatik mənaları daxildir. Konseptin başlıca əlaməti onun mentallığı ilə əsaslandırılır. Hər bir mental xüsusiyyətə malik olan dəyərlər kimi, konseptlər də təxəyyül məhsuludur. Son illərdə aparılan tədqiqatlarda konsept məfhumunun şüuru strukturlaşdıran təfəkkür vahidi kimi öyrənilməsinə böyük yer ayrılır. Bu cür anlam çox perspektivləri olan koqnitiv dilçilik üçün səciyyəvidir. “Koqnitiv dilçilik sahəsində” struktur, funksional, törəmə (generativ) dilçilik, kibernetika və linqvistik semantika sanki bir-birilə çulğalanmışdır” (Abdullayev, 2006: 228).

XX əsrin 80-90-cı illərində linqvokulturoloji tədqiqatlar elmə subkultura, mədəni universalilər, mədəni konsept və s. anlayışları gətirdi ki, bu da konsept termininə yeni çalar verdi. Eyni zamanda, konseptin və konsept dairəsinin (konseptosfera) daha geniş mənada dərk olunması da mövcuddur. Koqnitiv dilçiliyin əsas vahidi kimi “konseptlər müşahidə edilən və təsəvvür edilən hadisələr müxtəlifliyini nə isə bir şeylə əlaqələndirirlər” (Abdullayev, 2006: 48). M.B.Pimenovanın verdiyi tərifə görə, “konsept obyektivləşdirilmənin mürəkkəb sistemə malik olan milli, mental obraz kimi anlaşıla bilər” (Pimenova, 2003: 31). S.Q.Vorqaçovun fikrincə, “konseptlər hər bir millətin mənəvi zənginliyini özündə cəmləşdirir və xalqın ruhunu əks etdirir. Bu da konseptlərin antroposentrikliyini, yəni etnik şüur daşıyıcılarının mənəviyyətə yönəldilməsini, subyektivliyini, sosiallığı və “şəxsi sahəni” müəyyən edir” (Vorkachev, 2005:12). Ailə sözünün konseptləşməsi prosesi konseptual strukturu və konsept mühitini (konseptosfera) formalaşdırır. Konsept dil vasitələrinin cəmində reallaşır. Həmin cəmə konseptin adı və məzmununu dəqiq, yaxud vasitəli yolla izah edən (eksplisit), dəqiqləşdirən və inkişaf etdirən dil vasitələri aid edilir. “Fəlsəfi qrammatistlər səciyyəvi olaraq belə bir fikri əsas tuturdular ki, dillər öz strukturlarında az fərqlənir, halbuki üst qat təzahürlərində böyük müxtəliflik mümkündür” (Xomski, 2006: 152). Şübhəsiz, N.Xomskinin bu fikri dilə aid olsa da, konseptə də şamil edilə bilər. Üst qat təzahürləri dedikdə, konseptin dil vasitələri ilə ifadəsi kimi başa düşülür. Bu səbəbdən tədqiqatlarda konseptual təhlil metodu tətbiq edilir. Həmin metodun əsas məqsədi: 1) mədəniyyətşünaslıq baxımından əhəmiyyət kəsb edən paradigmanın və onların konsept, yəni mental sahəsini quran komponentlərin üzə çıxarılmasından; 2) konseptin məzmununun: sözün, adın sinonimini və tərifini vermək, frazeologizmlərin, zərbi-məsəllərin, aforizmlərin, deyimlərin, cümlələrin, mülahizələrin struktur və semantik modellərinin, nəhayət, konseptin təqdim olunduğu mətnlərin məzmununun müəyyən edilməsindən ibarətdir. Sadalanan representasiyalar bu və ya digər konseptlərin məzmunu haqqında biliklərin mənbəyidir. Y.S.Stepanov öz tədqiqatlarında ayrı-ayrı konseptlərin tarixinin öyrənilməsinin vacibliyini qeyd edirdi. “Konseptin məzmunu çoxəsrlik inkişaf tarixinə baxmayaraq, kifayət qədər sabitdir. Bununla bağlı dilçilikdə konseptlərin sinxronik və diaxronik təsvir metodu tətbiq edilir. Konseptin “laylı” strukturu da məhz tarixi dəyişikliklərlə şərtlənir. Bu, tam məntiqidir, çünki hər bir tarixi mərhələdə çoxsaylı mənaların biri aktual olur” (Stepanov, 2005: 309). Qeyd etmək lazımdır ki, dilçilik elmində konseptlərin öyrənilməsinin başqa metodları da mövcuddur. Məsələn, S.Y.Nikitina və Y.Bartminski “mədəniyyət” məntələrində “ayrılmış tərif” (Nikitinin terminologiyası) və “koqnitiv tərif” (Bartminskinin terminologiyası) metodundan istifadə edirdilər. Həmin metodlara uyğun olaraq, konsept “müntəzəm semantik əlaqələr siyahısının tərtib edilməsi” kimi təqdim olunur və qeyd edilir ki, həmin semantik əlaqələr konsept-sözün dərk edilməsi üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edir (Bartminskiy, 2005: 527). Bu da konseptin valentlikləri haqqında fikir söyləməyə imkan verir. Daxili formanın üzə çıxarılması konsept təhlilinin başqa istiqaməti hesab olunur. Məsələn, Y.Stepanov konseptin təhlilində onun bilavasitə hərfi mənasını axtarmağı vacib hesab edir. O, qeyd edir ki, daxili forma, adətən, dərk edilmir və termin sözünün daxili və zahiri formasında əks olunur (Stepanov, 2005: 240).

L.O.Çerneyko başqa bir metod təklif edir. Onun fikrincə, konsept strukturu arxetipləri, dərin mənaları reallaşdıran abstraksiya səviyyəsini özündə əks etdirir. Bu metod abstrakt (mücərrəd) adın gestalt strukturunun təhlilindən ibarətdir. “Həmin metodun tətbiqi üçün zəmini, ilkin şəraiti

konseptin sublogik (subməntiqi) əsası yaradır, çünki onun məzmununa sadə (fikir, inam və b. əsaslanan) məfhumlar daxil edilir və həmin məzmun birləşmələrdə özünü nümayiş etdirən adın (sözün) konnotativ elementlərinin hamısını əhatə edir” (Cherneyko, 2017: 208).

Həmçinin qeyd etmək lazımdır ki, “konsept” termini Azərbaycan mədəniyyətşünaslığında və dilçilikdə müəyyən qədər işlənib, təhlil olunub. Lakin müxtəlif elm sahələrində bu termin ən müxtəlif mənə və məzmun qazanır. “Konsept” termini bir neçə elmi istiqaməti – ilk növbədə, koqnitiv psixologiyayı və koqnitiv dilçiliyi əhatə edir. Adları çəkilən elm sahələri təfəkkür və şüur problemləri, informasiyanın qorunması və işlənməsi ilə, linqvomədəniyyətşünaslıqla məşğul olur və onların təməl kateqoriyaları və postulatları ilə əmələ gələn nəzəriyyə çərçivəsində müəyyən edilir və dəqiqləşir. Müasir humanitar elmdə “konsept” sözünü ilk dəfə rus mütəfəkkiri S.A.Askoldov (1870-1945) tətbiq etmişdir. Orta əsrlər dövrünün nominalistləri kimi, S.A.Askoldov da “fərdi təsəvvürü bütün soy həcminin əvəzi” hesab edir. Lakin qədim alimlərdən fərqli olaraq, S.A.Askoldov konsepti fərdi təsəvvürlə eyniləşdirmir və onda “ümumilik, oxşarlıq” görür. Onun fikrincə, “konsept - düşüncənin törəməsidir, o da düşüncə prosesində eyni cərgədən olan çoxsaylı əşyaları əvəz edir” (Askoldov, 1928: 28).

Koqnitiv dilçilik çərçivəsində “konsept” dedikdə, insan psixikasında əks edilmiş yaddaş vahidlərini, mental leksikonu nəzərdə tuturuq. Z.D.Popova, İ.A.Sternin konsepti “qlobal düşüncə vahidi kimi” (müəyyən) tərif edir. Bu mahiyyət insan şüurunda insanın konkret fəaliyyəti, insanın şüurunda artıq mövcud olan başqa konseptlərlə düşüncə “əməliyyatları” (operasiyaları) əsasında formalaşır. Bu cür əməliyyatlar yeni konseptlərin yaranmasına səbəb ola bilər. Beləliklə, dil insan şüurunda konseptlərin formalaşma yollarından biridir (Popova, 1999: 30).

Son illər aparılan yeni tədqiqatlarda konseptin ən fərqli təsnifatları təqdim olunur. Həmin təsnifatların birinin müəllifi V.İ.Karasikdir. O yazır ki, məzmun baxımından konseptlərin hamısını parametrik və qeyri-parametrik mental törəmə (forma) kimi bir-birinə qarşı qoymaq mümkündür. Parametrik konseptlər təsnifat kateqoriyaları kimi çıxış edir və “məkan”, “zaman”, “kəmiyyət”, “keyfiyyət” kimi kateqoriyaların müqayisəsi üçün tətbiq edilir. İkinci, qeyri-parametrik mental formalara konkret məzmun daşıyan konseptlər aid edilir (Karasik, 2001: 78).

Konseptlərin kateqoriya statuslarının ən mühüm əlamətlərindən biri onların müstəqil xarakteri və binar əksliyə malik olmasıdır, həmin binar əkslik də konseptin konstitutiv əlaməti kimi fəaliyyət göstərir. Qeyri-parametrik konseptləri tənzimləyici və qeyri-tənzimləyici qruplara bölmək mümkündür. Birinci qrupa məzmununda əsas yeri dəyər konsepti tutan mental formalalar daxildir. Qeyri-tənzimləyici konseptlər qrupu (sinfi) özünün qeyri-adiliyi ilə seçilir. Linqvistik ədəbiyyatda təklif edilən mental vahidlər təsnifatı linqvistik və koqnitiv-psixoloji meyarlar əsasında qurulur. “Yəni şəkillərlə, sxemlərlə, hiperonimlərlə və konseptlərin digər növləri ilə yanaşı, linqvo-mədəni tipəyi ayırmaq mümkündür” M.V.Pimenova konseptlərin üçhissəli təsnifatını təklif edir. Onun fikrincə, konseptlər müəyyən konseptual sistem qurur, dil isə həmin sistemin aktuallaşması üsuludur. “Dildə bu və ya digər formada obyektivləşdirilən bütün konseptlər üç məfhum (kateqoriya) qrupuna bölünə bilər: I. Əsas, təməl xarakterli konseptlər. Bu konseptlər dilin və dünya mənzərəsinin (panoramasının) əsasını təşkil edir. Onların arasında: a) kosmik konseptlər; b) sosial konseptlər; c) psixi (mənəvi) konseptlər seçilir. II. Deskriptiv (təsviri xarakterli) konseptlər. Bu konseptlər əsas, təməl xarakterli konseptləri müəyyən edir və öz növbəsində, üç qrupa bölünür: 1. fərqli dəyişiklikləri nəzərdə tutan konseptlər (həcm, ölçü, dərinlik, hündürlük, çəki və b.); 2. keyfiyyəti göstərən kvalitatif konseptlər (isti-soyuq, bütöv-bölünən; yumşaq-bərk və b.); 3. kəmiyyəti göstərən kvantitativ konseptlər (bir, çox, az, kifayət qədər və b.). III. Münasibətlər tiplərini müəyyən edən relativ konseptlər. Onların arasında: 1) qiymətləndirici konseptlər (yaxşı-pis, düz-yanlış, zərərli-xeyirli, dadlı-dadsız); 2) mövqe konseptləri (əleyhinə, birgə, arada, qabaqda-arkada, yanında, yuxarıda-aşağıda, yaxın-uzaq, müasir-geridə qalmış); 3) privativ konseptlər (özünün-özgənin, malik olmaq-itirmək, daxil etmək- kənarlaşdırmaq) Dil mədəniyyətin mühüm hissəsi, onun qavranılmasının əsas vasitəsi, milli mentalitetin spesifik xüsusiyyətlərinin daşıyıcısıdır. Belə bir fikir də mövcuddur ki, linqvomədəniyyətşünaslıq dil vahidlərində əks olunan, onları saxlayan və mədəniyyəti çatdıran üsulları tədqiq edir. Həmin vahidlərdə dil konseptləri və mədəni

“göstərişləri” möhkəmləndirir. Dil vasitəsilə həmin konseptlər və “göstərişlər” xalqın, yaxud onun ayrı-ayrı sosial qruplarının mentalitetində nəsilən-nəslə ötürülür. Translyasiya funksiyasının vasitəsilə dil bu və ya digər linqvomədəni birlik üçün səciyyəvi olan dünyagörüşünə, dünyanın dərk edilməsinə də təsir göstərə bilər. V.İ.Karasıkdən sonra biz də konseptləri ilkin mədəni törəmələr, söz mənalarının obyektiv əksi, müəyyən mənaya malik olan və buna görə də insan həyatının müxtəlif sferalarına translyasiya edilən, məsələn, ən çox rast gəlinən, dünyanı öyrənmə vasitələrindən biri olan anlayışın üstünlük təşkil etdiyi sfera (elm), obrazlılığın üstünlük təşkil etdiyi sfera (incəsənət) və fəaliyyətin üstünlük təşkil etdiyi sfera (məişət həyatı) hesab etməyi təklif edirik. Dünya dilçiliyində, o cümlədən də Avropa və rus dilçiliyində “sahə” nəzəriyyəsinin, bu aspektdə konsept anlayışının işlənməsi tarixi çox da qədimə getmir. Konsept müəyyən bir güclü (yəni diqqəti dəyər üzərində cəmləmiş), kənarlara doğru assosiasiya vektorları ayrılan, şüur nöqtəsi ətrafında qruplaşır. Dil daşıyıcıları üçün daha çox aktual olan assosiasiyalar konseptin nüvəsini, daha az məna kəsb edənlər isə periferiyanı təşkil edir. Konseptin dəqiq sərhədi yoxdur. Nüvədən kənara çıxdıqca assosiasiyanın getdikcə zəifləməsi müşahidə olunur. Konseptin mərkəzi nöqtəsinin aktual olduğu dil və ya nitq vahidi konseptin adı kimi qəbul edilir. Bir-birinə bağlı olan konsept sistemləri konseptosferanı əmələ gətirir. Biz mədəniyyətin qlobal konseptosferasını və onun lokal konseptosfera adlandırılan bölmələrini ayırd edirik. Tədqiqatçılar tərəfindən konseptin modelləşdirilməsi üçün konseptə nisbətən daha dəqiq struktura malik olan koqnitivistikanın ənənəvi vahidlərindən (freym, ssenari, skript və s.) istifadə oluna bilər.

Müasir Avropa dilçiliyində saysız-hesabsız konseptlər koqnitiv dilçilik aspektindən işlənmişdir. Hazırkı tədqiqatda linqvomədəni konseptin məhz bu cür tərfi əsas götürülür. Konseptin anlayış, məfhum tərəfinin tədqiq edilməsi dilçi alimlərin də qeyd etdiyi kimi, onun seçilməsini, strukturlaşdırılmasını, tərifini və başqa konseptlər sırasında yerinin müəyyən edilməsini nəzərdə tutur. Konseptlər idealdır və şüur əsasında insanın şəxsi, hissi təcrübəsinin bazası üzərində formalaşan, fərdi hissi obrazlar olan universal predmet kodu kimi kodlaşır. Obrazlar isə konkretir, lakin onlar mücərrədləşərək hissi obrazdan təfəkkür obrazına çevrilə bilirlər. Konseptin obrazlı tərkib hissəsinə müraciət etdikdə həmin konseptlə bağlı təcrübənin, onun assosiativ əlamətlərinin təsviri nəzərdə tutulur. Ayrı-ayrı milli dillərin materialları əsasında da müxtəlif konseptlər işlənmiş və etnomədəni, psixolinqvistik, linqvokulturoloji məsələlər koqnitiv aspektdə təhlilə cəlb edilmiş, maraqlı nəticələr əldə edilmişdir.

XX əsrin ikinci yarısında yeni bir elm – linqvokulturologiya yarandı. Linqvokulturologiyanın vəzifəsi dilin mədəniyyəti necə kodlaşdırdığı, bu və ya digər dil hadisələrinin hansı mədəni informasiya daşdığı barədə suallara cavab vermək idi. Yeni linqvistik sahə əsrlərin qovşağındakı elmi araşdırmaların paradiqmasından törəmişdir. Bu paradiqma yeni sahəyə antroposentrizm və inteqrasiya edilmiş biliklər kultivasiya edirdi. Həmin elmin metodoloji aparatını təsvir edən bir sıra fundamental işlər meydana gəldi, dil materialının orijinal təsvir metodları təklif edildi, faktların təhlilinin gedişatında önəmli nəzəri ümumiləşdirmələr aparıldı. Lakin yenə də konsept termini öz mürəkkəbliyi və polifunksionallığı baxımından dilçilikdə müxtəlif şəkildə şərh olunur. Koqnitiv linqvistikada “konsept” baza anlayışıdır. Y.S.Kubryakovanın təklif etdiyi konsept tərfi daha geniş yayılmışdır. Onun nəzəriyyəsində terminin və onun arxasında duran məzmunun universallığına işarə edilir: “şüurumuzun mental və ya psixi resurslarının izah edilməsinə xidmət edən termin” (Kubryakova, 2004: 11). Ona görə, konseptin əsas əlamətləri: a) operativlik (“yaddaşın operativ məzmun vahidi”), b) insan fəaliyyətinin əksi, c) invariant (sabitləşdirici) daxili qüvvənin olması (“... konseptlər müşahidə və təsəvvür edilən hadisələr çoxluğunu vahid bir sıraya salır və onları bir başlıq altında toplayır”); ç) elastiklik və hərəkətlilikdir. Fərqləndirilən əlamətlər konseptin təbiətinin mürəkkəbliyi və ziddiyyətini bir daha təsdiq edir: o, operativdir və bütün bəşər təcrübəsinin nəticələrini əks etdirir, invariant quruluşa malikdir, amma, eyni zamanda, daima dəyişir. Bundan əlavə, unutmayaq ki, konsept bu və ya digər ideyaya aid olan müxtəlif mənaların (d) yalnız bir qismini təşkil edir. Başqa sözlə desək, insan realilər haqqında düşünərkən, onun bütün əlamətlərini deyil, müəyyən düşüncə situasiyasında aktual olanları nəzərdə tutur, yəni elmi və ya gündəlik qavrayışın hansısa növünün, təqdimatının konseptindən istifadə edir.

Nəticə

Beləliklə, konseptin semiotic tiplərinin müəyyən olunmasında müxtəlif növ işarələrdən istifadə edilmişdir. Linqvokulturologiya həmişə adət olmuş konseptləri öyrənir. Linqvokulturologiyada bir sıra konsept tiplərində mücərrəd sözlərin insanın şüurunda hansı həyatı obraza çevrilməsi, yəni insan şüurunda yaranmış konseptin hansı dil vasitəsi vahidləri ilə və necə representasiya olunması məsələləri nəzərdən keçirilmişdir. Bu araşdırmanın mərkəzində insan, onun intellektinin əsasında dayanan mədəniyyət və həmin mədəniyyətin şüurunda və dildə inikası yaranır. Beləliklə də, konsept tiplərində müəyyən mədəni informasiyalar mövcuddur və bu mədəni informasiyalar müəyyən həyat hadisələrinin nəticəsi kimi insanın beynində toplanaraq konseptlər biçiminə düşür və dilin ifadə vasitələri ilə representasiya olunur.

Ədəbiyyat

1. Karasik, V.I. (2012). Semioticheskiye tipy kontseptov. Voprosy kognitivnoy lingvistiki, s.5-6.
2. Abdullayev, Ə.Ə. (2006). Kognitiv dilçiliyin əsasları. Bakı: Sabah, 228 s.
3. Pimenova, M.V. (2003). O tipovykh strukturnykh elementakh kontseptov vnutrennego mira. Kemerovo: YAzyk. Etnos. Kartina mira: Sbornik nauchnykh trudov, s.28-39.
4. Vorkachev, S.G. (2005). Postulaty lingvokontseptologii. Antologiya kontseptov (Pod red. V.I.Karasika, I.A.Sternina). Volgograd: Paradigma, t.1, s.10-13.
5. Xomski, N. (2006). Dil və təfəkkür. Bakı: Kitab aləmi, 152 s.
6. Stepanov, YU.S. (2005). Metody i printsipy sovremennoy lingvistiki. 5-ye izd. Moskva: Yeditorial URSS, 309 s.
7. Bartmin'skiy, Ye. (2005). YAzykovoy obraz mira: ocherki po etnolingvistike: [per. s pol.] [sost. i otv. red. S. M. Tolstaya]. Moskva: Indrik, 527 s.
8. Cherneyko, L.O. (2017). Kak rozhdayetsya smysl: Smyslovaya struktura khudozhestvennogo teksta i lingvisticheskiye printsipy yeye modelirovaniya. Moskva: Gnozis, 208 s.
9. Karasik, V.I. (2001). Lingvokulturnyy kontsept kak yedinita issledovaniya. G.G.Slyshkin. Metodologicheskiye problemy kognitivnoy lingvistiki (pod redaktsiyey I.A.Sternina). Voronezh, s.75-81.
10. Askol'dov, S.A. (1928). Kontsept i slovo. Leningrad: Russkaya rech. Sborniki pod redaktsiyey L.V.Shcherby. Novaya seriya. II, 28 s.
11. Popova, Z.D. (1999). Ponyatiye «kontsept» v lingvisticheskikh issledovaniyakh. Voronezh: VGU, 30 s.
12. Kubryakova, Ye.S. (2004). Ob ustanovkakh kognitivnoy nauki i aktual'nykh problemakh kognitivnoy lingvistiki. Tambov: Voprosy kognitivnoy lingvistiki. №1, s.6-17.
13. Kubryakova, Ye.S. (2004). YAzyk i znaniye: na puti polucheniya znaniy o yazyke: Chasti rechi s kognitivnoy tochki zreniya. Rol' yazyka v poznanii mira. Moskva: YAzyki slavyanskoy kultury, 560 s.

Göndərilib: 02.03.2024

Qəbul edilib: 30.04.2024